

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
 Pe un an 2 fl.
 Pe o jumătate de an 1 „
 Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
 și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Măcelarilor nr. 21).
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cu 1 Iulie st. v. 1894 încetând abonamentul la „FOAIA POPORULUI” pe jumătatea întâie a anului de față, domnii abonați sânt prin aceasta poștiți a-și reînoui numai decât abonamentul, ca să nu fim nevoiți a înceta trimiterea mai departe a foil.

Prețul de abonament rămâne același:

Pe un an întreg 2 fl.

Pe o jumătate de an 1 „

pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici cu începere dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Domnii abonați noi să binevoască a-și scrie adresa corect și ceteț, însemnând posta din urmă, — cei vechi a ne spune sub ce număr au primit foaia până acum.

Administrația
 „FOIA POPORULUI”

Linistea țerii noastre.

Ori-ce stăpânire de Dumnezeu lăsată, din oameni cumiți la acea înaltă slujbă ridicată, trebuie să aibă mereu și mereu înaintea ochilor sei întru toate ale sale lucrări de care se apucă: *fericirea locuitorilor țerii, și îngrijirea de linistea lor, de ticna vieții lor!* Pentru alt scop nu se pune ocârmuire unei țeri. Singurul scop al ocârmuirilor este: să îngrijască de linistea cetățenilor, ca ei să se poată

pe deplin bucura de dînsa în schimbul grelelor dări ce le varsă în visteria țerii din care își îngrășă cei dela ocârmuire pungile lor!

Așa se întemplă oare aceasta la noi în Ungaria și Transilvania? De *linistea* cetățenilor poartă grijă domnii de sus dela sacul cu grăunțele? De *ticna* vieții cetățenilor le pasă mărilor lor? De *pacea* popoarelor?

Nu e lipsă să dăm un răspuns de a dreptul. Care ar trebui să ne fie răspunsul o știe și o simte fiecare dintre noi.

Am pute zice că *da*, când am voi să socotim venirile gendarmilor în cap de noapte peste noi în case, spăriarea femeilor și fiilor nostri, înlanțuirea preoților și învățătorilor, pălmuirea și scuiparea lor de solgăbirae și gendarmi, aruncările fruntașilor nostri în temniță, oprirea foilor poporului nostru, respingerea cărturarilor nostri din ori-ce slujbe de stat, închiderea școalelor noastre și ungrisarea lor, spurcarea bisericilor noastre căutând prin ele după arme, și altele și altele, — am putea zice că *da*, ei cearcă a asigura linistea cetățenilor, când acestea toate le-am socoti drept semne de *ingrijire* pentru „*linistea*” și „*fericirea*” noastră a cetățenilor de naștere Ne-maghiari.

Stăpânirea țerii noastre samănă mereu și mereu la vânturi, ca să secere furtune!

Ear' atunci când vânturile sânt mai bine întăritate, cei dela stăpânire chiar atunci ca niște descreerați umblă în sus

și în jos prin țară cu tăciuni așinși în mână!

Ei par'că înadins tot ce fac, fac numai și numai cu scopul de a sparge pacea țerii, de a spulbera liniștea cetățenilor, de a le amări zilele și a mări nemulțumirile tuturor.

Ce-au făcut cu noi Români și ce fac, câte-am pățimit și câte pățimim, nu o mai spunem, o știm și o simțim, de încă prea, cu toții!

Ca și nouă de miserabil le merge și celorlalte naționalități nemaghiare: Sârbilor, Slovacilor, Germanilor, Rutenilor și celorlalți.

Dar' parcă nebuna stăpânire nu se mulțumește cu chinuirea politică a noastră a nemaghiarilor: ea a făcut în timpul din urmă un paș înainte: a atacat liniștea tuturor bisericilor țerii, fără deosebire! Aceasta a făcut-o prin aducerea legilor pe cari par'că chiar în bajocură le numește „*bisericești*” pe când de faptă ele sânt curat *diavolești* pentru biserică, ca legea despre *căsătoria civilă*, despre luarea protocoalelor *bisericești* dela preoți și darea lor la slujbași de stat, despre punerea legii *jidovești* alătura cu cea *creștină*, și altele.

Încărbirea tuturor adevăraților creștini și a tuturor cetățenilor cumiți și adevărat iubitori de țeară, a izbucnit și a stîrnit în țeară furtuna de proteste din toate părțile contra acelor legi. Nemulțumirea a crescut și crește mereu.

FOIȚA.

BUJOREL.

— Poveste —
 de

Ioan Moța.

Cu norocul fiind frate, și-ortăcit cu vitejia, Crâncen-Împărat ajuns'a de 'și-a 'ntins Împărăția Peste patruzeci de alte mai mărunte 'mpărății. Cheltuit-a și el trudă, și-a făcut mari voinici Până ce-a ajuns să fie cel-mai-mare-Împărat! Dar' acum, cu 'nalta Doamnă, când în dosuri de palat El se plimbă în grădină: cărări calcă prunduite Cu argint, și-l umbresc perseci ce-aduc roade aurite Într'o vară patru rînduri; dinapoi fiind urmat De tăcut stol de pași tineri: patruzeci fii de 'mperat, Drept zălog luați feciorii dela țerile bătute, Cari stau toți pururea gata poala hainei să-și sărute Și s'alerge să 'mplinească reped' ce s'a poruncit — Și să simte-atât de mare și atât de fericit!

Dar' din când în când, ca șerpe negru 'n mintea lui răsare Gând de groază plin, și-atuncea tronul de sub el îi pare Că se clătină, și vremea ce-a veni, întunecată Par'c'o vede de-o furtună, trăsînd greu și ne'ndurată. . . Căci deși se simte mare și atât de fericit, Crâncen știe că-î rămâne 'n Răsărit Craiu-Chibzuit Vecin tare cu primejdii, și cu greu de-a fi învins! Și ce-î doare pe 'mpăratul încă și mai din adins E, că știe cumcă Lila, fata lui, îl are drag Pe-alui Chibzuit frumosul fecior Bujorel. Și-un mag 'I-a fost spus lui Crâncen cumcă Chibzuit și-al lui fecior, Demult țin mereu la sfaturi cu totii vracii țerii lor, Cum să poată să răpească pe-alui Crâncen fată mare, Ear' pe dînsul să-î omoare, ca să-î iee țeara care Stăpânește; și-a mai spus el, că cetind odată stele, Le-auzise într'o noapte vorbind ele între ele, Cumcă Bujorel și Lila să 'ntălnesc noaptea 'n grădină, Și strînși piept la piept, ei dulce să sărute, și suspină, Și să jură, și să leagă, decât despărțiți de silă, Să mai vree, strînși în brațe, amēudoii sub o movilă!

Într'o zi 'mpăratul Crâncen, pe când tocmai sta la masă Chefuind, a prins de veste c'au sosit oaspeți la casă Dela Chibzuit, cu carte și solie de peșit.

Biserica catolică nici acum nu s'a astîmpărat de a protesta contra căsătoriei civile.

Așa la 29 Iunie n. au ținut catolicii o mare adunare de protestare în Pojon sub conducerea baronilor *Zichi Nandor* și *Eszterházy Nicolae*.

Peste 3000 de oameni au fost de față între cari chiar și din cercurile mai înalte, ca prinsele *Isabela* și *Augusta* cu doamnele de curte împărătească, contelesele *Choten*, *Széchen* și *Széchenyi*.

S'a hotărît între altele ca *toți episcopii catolici în frunte cu primarele țerii se meargă, în fața M. Sale și s'îl roage să nu dea sfințire legilor bisericesti ale guvernului.*

În cuvântarea de încheiere, ținută în acea adunare, baronul *Zichi* a zis între altele:

„Noi vom pune în față cu partidul liberal un alt partid, partidul libertății creștinești! Noi nu vom întreba ce limbă vorbești. (Aplause sgomotoase.) D-zeu nu a dat tuturor popoarelor o singură limbă, și noi vom vorbi cu ei în a lor limbă. (Aplause repetite și îndelungate.) Duhul are dreptul ca să vorbească în limba sa. Și toți ne vor înțelege, căci va vorbi inimă către altă inimă!..

Așa ne făgăduiește biserica catolică, cea mai puternică din țară, prin rostul frunțașilor sei, că va purcede față cu ocârmuirea de azi a țerii: ea, biserică catolică, se va întovărăși cu *ori-și-cine* numai ca să zădărnicească cumva lucrarea diavolească a acestui guvern fără credință și fără D-zeu. Și trebuie știut că Unguri sunt și cei-ce făgăduesc aceasta, căci nici ei nu mai pot suferi atâta fărădelege.

Ce vor să zică toate acestea?

Hotărît aceea, că: *În această nenorocită țară în curînd liniște și pace nu se va vedea!*

Stăpînirea în frunte cu *Wekerle*, cu *Szilágyi* și *Hieronimi* îngrijește ca pace și liniște să nu fie! Bag-seama ei pentru aceasta sînt puși la acel loc.

O stăpînire *de D-zeu lăsată*, și din oameni cuminți alcătuită îngrijește de liniște în țară, de *ticna* și *fericirea* cetățenilor ei.

Stăpînirea noastră ungurească *pe cine oare* se aibă de căluză a lucrărilor sale, — căci D-zeu nu poate să fie aproape de ea și să o îndrepte pe cărările pe care a pornit! m.

Avram Iancu.

Rugăm de nou pe iubiții noștri cetitori, să nu-și uite nici o clipă de acest frumos lucru ce am dori să-l scoatem la bun capăt, ci să adune la toate privilegiile binevenite sume de bani pentru monumentul lui Iancu, lucru ce foarte bine se poate face la tot felul de petreceri, la ospete, și alte adunări de popor.

Iubita noastră tinerime școlară e acum pe la vetrele părințești, printre popor, — ei 'i-s'ar ședea bine dacă cu sirguintă apostolească ar osteni întru adunarea de sume întru acest scop.

Și noi o rugăm să o facă.

Ear' după acestea lăsăm să urmeze încă câteva liste cu sumele venite.

Din n-rul 23: 206 fl. 73 cr. și 94 lei.

Din Mohu a adunat domnul *Ioan Bucșa* următoarele sume dela următorii:

Ioan Slavescu, paroch 20 cr, Ioan Slavescu, capelan 50 cr., Nicolae Slavu 1 fl., Simion Pisuc 1 fl., Ioan Bucșa 1 fl., Ioan Dragomir 1 fl., Ilie Brana, jurat 1 fl., Ioan Slavu 50 cr., Nicolae Bucșa 50 cr., Ilie Pizoiu 50 cr., Ioan Dordea 50 cr., Nicolae Nanu 50 cr., Achim Nica 40 cr., Ioan Mălăiu 30 cr., Ioan Simon 20 cr., Achim Gavrița 20 cr., Nicolae Slavu 20 cr., Nicolae Ivan 20 cr., Ioan Slavu 20 cr., Toader Prica 20 cr., Ștefan Bucșa 10 cr., Nicolae Lazar 10 cr., Ioan Dănilă 10 cr., Nicolae Dragomir 10 cr., Ioan Galajiu 10 cr., Nicolae Dordea 10 cr., Ioan Nica S. 10 cr., Marie Lazar 10 cr., Nicolae Iancu 5 cr., Sim. Radu 5 cr., Nicolae Muț

5 cr., Simion Nam 10 cr., Ioan Iacob j. 10 cr., Simion Nica 10 cr., Banu Lazar 10 cr., Ilie Slavu 40 cr., Nicolae Dănilă 5 cr., Nicolae Catana 1 fl., Nicolae Iancu 50 cr., Ilie Iuga 20 cr., Toader Tatu 10 cr., Dragomir Achim 5 cr., Simion Dragomir 10 cr., Nicolae Gurean 20 cr., Ioan Brana 10 cr., Duma N. 10 cr., Maria Pisoiu 20 cr., Rafina Slav 20 cr., Ana Bucșa 20 cr., Maria Iancu 20 cr., Maria Iancu 10 cr., Marie Iancu 10 cr., Ana Slav 10 cr., Simeon Prie 10 cr., Todor Dordea 20 cr., Ana Guron 10 cr., Nicolae Brana 20 cr., Ilie Slav 10 cr., Simion Gavrilă 10 cr., Ilie Muț 10 cr., Ilie Muț 5 cr., Ilie Brana 15 cr., Nicolae Ivănuț 20 cr., Simion Iancu 50 cr., Ioan Brana 20 cr. —

Suma 17 fl. 35 cr.

Din Rășinari a adunat doamna preoteasă *Maria Cioran* următoarele sume:

Maria Cioran, preoteasă 1 fl., Alexandru Șerban de Voila 2 fl., Alexandru Dordea 1 fl., Liviu Brote 1 fl. 01 cr., I. Grecu 1 fl., Maria Bogdan, învățătoare 1 fl., I. Y. 25 cr., Maria Ciucianu 40 cr., Maniu Maglașiu 50 cr., Nicolae Crețu 40 cr., Maniu Mitrea 20 cr., Bucur Bera nrul casei 800 1 fl., Ioan Cioran 50 cr., Radu Băcilă 30 cr., Aurel Salcă 40 cr., Magdalena Dancăș 50 cr., Sabin P. Barcianu 1 fl.

Suma 13 fl. 46 cr.

Din Zdrapți (com. Huniadoarei) dl învățător *Gavriil G. Sîmedrea* a adunat dela următorii:

Ioachim Comșa, paroch gr.-ort. 1 fl., Ioan Perian, paroch gr.-ort. 50 cr., Gavriil Sîmedrea, capelan 1 fl., Avram Anna, vice-primar 50 cr., Silvia Sîmedrea, preoteasă 1 fl., Nicolae Tomuța, jurat com. 50 cr., Ioan Tomodau, econom 50 cr., Nicolae Stefan, morar 50 cr., Simion Mateiu, econom 50 cr., Blagu Josan, econom 50 cr., George Ruda, econom 50 cr., George Mateiu, econom 50 cr., Nicolae Rusu, econom 50 cr., Nicolae Adenintiu, econom 40 cr., Nicolae Barb, econom 20 cr., Solomon Tudor, econom 20 cr., Nicolae Dogan, econom 20 cr., Anam Almășan, econom 15 cr., Nicolae Mateiu, econom 10 cr.

Suma 9 fl. 25 cr.

Îngâmfat răspuns-a dînsul: — „Nu am fată de mărit Pentru el! în schimb îi spuneți de bătae să se gate!“ S'au bătut. Rămăsu-au câmpuri cât de lungi ele-'s și late Cu morți pline! dar' nici Crâncen n'a învins, nici Chibzuit! Cum s'a 'ntors acasă Crâncen, să s'adune-a rînduit Meșterii Împărăției toți de grabă la palat! Și 'n trei zile el grădina lui măiastră-a 'ncungiurat Cu zid nalt, cât nici chiar paseri nu mai sbor așa de sus! Și 'n grădină, încărcate greu de arme, străji a pus, Cari cu capul lor plăti-vor de s'or prinde adormiți! Și la ușa fetei, pus-a din feciorii zălogiți De 'mpărat, în toată noaptea patru paznici; de-or dormi Și-or fi prinși, cu patru capuri, patru ei, o vor plăti!

Nu s'a plinit luna bine de când zidul s'a gătat, Și 'ntr'o zi cetăț-de-stele de nou vine la palat, Și 'i-a spus lui Crâncen, cumcă ieri, la mîez tocmai de noapte, Auzit-a din albastrul bolților vesele șoapte, Și-a văzut că un luceafăr se 'ndrăgise de o stea, Și-și țineau de-urît; și steaua, gurișă de tot, spunea C'a simțit mai laltă-noapte pe frumosul Bujorel În grădină la 'mpăratul Crâncen; și că 'n brațe el Pestrecut de fericire ținea sărutând pe Lila, Și ca trestia mlădie s'alipea de el copila. . .

L-a văzut frumos și tînăr, plept la plept draga ținîndu-'și Și-alui gură pe-a ei buze dulci și moi lung apăsându-'și. . . Și tot dela stea 'nțeleș-a, cumcă pe la mîez de noapte Trage-un vînt peste grădină și palat, și-'i peste poate Să se țină să nu doarmă 'n vremea asta oare-cine. Ear' sburînd pe-un roib cu aripi, Bujorel atuncea vine Beat de dor, și telegarul cu copita 'n zid lovește, Și de jos din rădăcină, până sus se despărțește Zidu 'n două; și-atunci întră Bujorel, ear' roibul sboară La fereasta fetei, carea îl incalcă ușoară De o duce în grădină, într'un colț, la Bujorel, Unde stau, ascunși în umbră, fericiți și ea și el. . . Și-a mai spus cetățul cumcă steaua nu știu ce-a vorbit Despre taberi ce-o să vie potop greu din Răsărit — Dar' n'a mai putut pricepe, căci în drumu-'i spre Apus Gurișă stea vînzătoare prea departe s'a fost dus. . .

N'a trecut atîta vreme cîtă e trebuitoare Ca pe-un câmp cu nea să ridă earăși floare lângă floare, Și prin lumile acelea trăind, cine-a fi umblat, A putut să vadă-acuma pe măritul Împărat Că 'n grădină când se plimbă pe cărări ce-'s prunduite. Cu argint, și printre pomii ce-'i dau roade aurite Într'o vară patru rînduri —

Din Sadu, a adunat domnul preot *Ioan Popoviciu* următoarele sume:

I. Popovici, paroch 50 cr., I. Tatu, comerciant 50 cr., D. Bunea, jurat 50 cr., N. Mănea, econom 50 cr., N. Fleschin 30 cr., S. Cinpoca 30 cr., Is. Cinpoca 30 cr., St. Bunea 30 cr., St. Hania 30 cr., D. Pascu 20 cr., St. Barb 20 cr., N. Cinpoca 20 cr., I. Roman, 20 cr., C. Dreghici 20 cr., I. Lotrean 20 cr., Ioan Botărel 10 cr., D. Cinpoca 10 cr., S. Dreghici 10 cr., D. Popica 10 cr., I. Vestemeau 10 cr., D. Zacharie 10 cr., B. Hania 10 cr., I. Popica 10 cr., S. Lotrean 10 cr., N. Badiu 10 cr., L. Văsiu 10 cr., C. Dăncăneț 10 cr., N. Bolătă 10 cr., S. Lotrean 10 cr., D. Hania 10 cr., N. Bunea 10 cr., N. Livezan 10 cr., I. Isvelcea 10 cr., S. Dreghici j. 5 cr., D. Bunea 5 cr., A. Ioan 5 cr., D. Dăncăneț 5 cr., S. Dreghici 5 cr., I. Săvoiu 5 cr., D. Barb 5 cr., G. Lotrean 4 cr.

Suma 6 fl. 89 cr.

*

Singuratici au trimis următorii:

D. *Asinefta Groza* din *Băcia* 1 fl., D-na *Maria Groza* măr. Martonoși din *Băcia* 1 fl., Dl *Paul Dunca*, proprietar în *Satu-nou* 1 fl., dl *Mihail Gomboș* din *Vidra-de-sus*, 5 fl., *Ioan Rotariu* din *Mehala* 25 cr., *Nicolae Morariu* din *Sadu* 20 cr.

Suma 8 fl. 45 cr.

De tot: 262 fl. 13 cr. și 94 lei.

Tit Liviu Albinu,
dătător de seamă.

† Sabin P. Barcianu.

O veste foarte tristă sîntem siliți a împărtăși iubitorilor nostri cetitori, veste care va atinge dureros mai ales poporul român din giurul Sibiului.

Domnul *Sabin P. Barcianu*, proprietar în *Rășinari*, director al economiei de instrucție a comitatului Sibiului, — a încetat din viață la 3 Iulie n. c. lăsând în urma sa pe nemângăiata soție, cu care abia de 5 luni își începuse viața fericită conjugală.

Sabin P. Barcianu era un bărbat tânăr, încă în floarea vieții, de abia 33 ani, și toți Românii buni și toți cei-ce

'l-au cunoscut multe nădejdi într'insul 'și-au pus, și el dovedea mereu că va și face aceea ce dela dînsul se nădăjduia.

A fost întăiu profesor al școalei de fete a Asociațiunii transilvane, în Sibiu, slujind aici marelui scop de a crește femei culte și vrednice poporului român, — s'a retras apoi în anii din urmă la *Rășinari*, slujind mai ales luptei pentru înaintarea buneistării a poporului nostru însuși.

A făcut mult ca director al economiei comitatense, și ca controlor al „Reuniunii agricole române din comitatul Sibiului”, — pentru aceea mai ales aceste tovărăși vor simți mult și tare pierderea lui *Sabin P. Barcianu*.

Ca Român a fost un prea vrednic luptător național, deși fără mult sgomot. A fost între cei dintâi care au spriginit din toate puterile scoaterea la lumină a „*Foii Poporului*” pentru deșteptarea și cultivarea țărânimii noastre.

Astfel fiind, multe cuvinte avem de a deplânge moartea acestui prețios bărbat, și cu noi toți Românii adevărați.

A fost înmormântat Sâmbăta trecută, la 7 Iulie n., servind dl *Ioan Papiu* cu preoții *Aleman Cioran* și *Șerban Cioran*. Pe coșciug s'au depus mai multe cununii drept cel din urmă prin și semn de stimă și părere de rău. Una din partea „*Reuniunii agricole*” depusă prin dl *Victor Tordășianu*, secretarul reuniunii, alta de „*Tinerimea rom. din Sibiu*” prin dl *Al. Dordea*, a treia de „*Foia Poporului*” prin dl *I. Russu-Șirianu*, și altele.

A vorbit în biserică dl preot *Șerban Cioran*, ear' la mormânt a ținut o prea înduieșetoare cuvîntare dl *George Bogdan-Duică*. Au fost mulți inteligenții români din Sibiu, și popor din *Rășinari* și giur în mare număr!

Fie-ți țărina ușoară!

O descoperire interesantă.

Iubiții nostri cetitori își vor fi aducînd încă aminte, că dl *Dr. Ioan Rațiu* în scrisoarea cu care a răspuns cererii primarului Sibiului în cauza statutelor comitetului național român a zis:

„Au ajuns chiar și pînă la noi vești despre propuneri formale ce s'au făcut guvernului în această privință într'un „*Memoriu*” însușit de simțămînte dușmane poporului românesc, al cărei început pare a fi recercarea *D-Voastre*. — este deci o dovadă că acest „*Memoriu*” a fost primit și s'a făcut deja întăiul pas al punerii lui în lucrare”...

La întăia cetire 'ți-ar fi părut că aceste cuvinte eșite din rostul venerabilei căpetenii a partidului nostru național, ar fi numai niște zise întemeiate pe auzite, niște temeri, nedumeriri.

Astăzi însă a eșit deplin în lumină că anume cu cătă cunoștință de cauză a vorbit iubitul nostru fruntaș, și că fiecare cuvînt al d-sale adevăr era și este.

Ziarul „*Dreptatea*” din *Timișoara* a ajuns să dea de urma celui „*Memoriu*” în cancelariile ministrului treburilor din lăuntru ale țării, *Hieronymi*, și îl publică întreg. El este eșit din peana lui *Alexics George*, Român renegat, care pentru o slujbă bunicică s'a lăpădat de neamul seu și s'a făcut toporiște de secure în mîna ministrului ungar. El fi suflă în ureche lui *Hieronymi*, prin acel „*Memoriu*” că ce se face, și ministrul ascultînd de pécătoasele lui sfaturi dușmane nouă, încearcă tot ce zice. Eată ce zice *Alexics* în „*Memoriu*”:

„Pe teren cultural trebuie să căștigăm, poporul pentru idea de stat maghiar. — Tare de lipsă este pentru aceasta introducerea *administrațiunii de stat*.”

„Este recunoscut de întreaga țară lipsa schimbării legii electorale. Prin aceasta ar fi sdrobit cel mai mare punct al programului național român; acesta ar deveni de prisos căci numai oamenii adevărați revoluționari ar mai ține la el.”

Se înțelege, comitetul partidului național de acum trebuie dizolvat (nimicit) pe calea

Nu-ți mai beat de fericire, ci-ți aduc căzut pe gânduri!
Căci Craiu-Chibzuit murise, și-ajunsese Bujorel
Stăpân țării, și 'n țărâna țării sale 'nrezut, el
A trimis la Împăratul votri noi, să-ți ceară fata.
De n'o dă: să știe cum-că taberile lui stau gata!
De mânie palid, Crâncen răspuns dat-a la solie:
„Mai curînd peștilor hrană decât lui va fi soție!”
Și-a închis deloc copila în turn nou și ferecat,
Și din țeara lui întreagă vracii toți 'i-a adunat
De-au vrăjit să nu se poată de turn prinde făcătura
Dela cei-ce vin cu gîndul pe copilă doar' o fură.

*

De cînd cerul cer să chiamă, și țărâna lui tîrie,
N'a mai fost pe rotogolul lumii altă 'mpărăție
Cu belșug de minunății, ca pămîntul stăpînit
De Craiu-Bujorel. În partea țării dinspre Răsărit
Pe largi plaiuri paște leneș stava lui de tauri grei. —
Patruzeci de mii de tauri sînt în stavă; și sînt ei
Ca ne-altii lași în șele, scurți în coarne, groși în frunte:
Toată fiara c'o isbire 'ți-ar clăti din loc un munte!
Cînd, jucîndu-să, în capuri să isbesc turbații tauri
Bornîind: se clăte cerul! par-că-ți stavă de bălauri!
Ear' stăvarii sînt copile nezdrăvane — patru sute...
Dacă n'ai vîzut ispita nici-odată, apoi du-te

De vezi fetele ce-'s puse acolo ca stăvărițe,
Și nu cred să-mi spui că-'s bune să le faci călugărițe!
Brobodindu-și pieptu 'n vîluri străvezii și chindisite
Cu mici fluturei de aur, și cu brațe desvîlitate,
Ele poartă rochii scurte, roșii foc, și floricele
De argint pe poala rochii lucesc viu ca lanț de stele,
Și pe tauri fi adună svîrlind, vecinic negreșite,
Gheoage scurte 'n dungii tăiate, cu aramă tînuite.
Ear' cînd prind să joace horă, în tot cercul zece fete,
Și se las' nițel pe spate, scoțînd pieptul, 'și-a lor plete
Învîrtindu-să, le lasă să le joace lin săltînd
Tragerea de vînt, și cîntă cum prin vis auzi cîntînd:
Dac'ai fi atunci aproape și-ai privi 'n ochii lor mari,
Ai grăi și tu: vai neică! ce mai diavoli de stăvari!
'I-aș cinsti lui Bujorelul viața 'ntreagă rob în dar,
Să mă lase-o săptămîna ca să-ți fiu și eu stăvar! —
Mai presus de toate însă, cea mai mare-a țării fală
Este însuși Bujorelul, craiu iubit din samă-afară.
Cu trup nalt și ochi de vultur, frumos, ca picat din raiu,
Zingînd în urmă-ți spada, bine-ți prinde port de Craiu!
Și e bun ca ziua bună, și-ți milos, și-ți cu dreptate;
Și 'i-a mers peste hotare vestea 'n lumi îndepărtate
De 'nțelept și de cu cumpăt! — Dar' cînd solii 'i-au sosit
Dela Crâncen-Împăratul cu răspuns: a 'ngălbinit!

unei porunci. Ar trebui să 'i-se ceară socoteală despre chipul cum a administrat banii și de unde 'i-a câștigat.

Invetătorii ar trebui supuși numai decât guvernului și plătiți de el. Preparandiile trebuie prefăcute în școale de stat.

Acum e gol scaunul metropolitan din Blaj. Acolo trebuie numit un bărbat cu vederi largi și cu trecere pentru a reprezenta idea de stat înaintea preoților și invetătorilor. Metropolitanul acesta să oprească invetătorilor politizarea, — ear' pe preoții gr.-cat., care fac parte din comitetul partidului național să 'i înlăture pe cale hierarhică.

Dorința tuturor Românilor este să se edifice încă două gimnasilor românești, și aceasta se și poate face. Căci dacă ele sunt înlocuite potrivit nu sunt primejdioase.

În ministerul de culte să se așeze un post anume pentru școalele și bisericile românești; în fruntea acesteia, să fie pus un bărbat cunosător de limba și literatura română. Felul de acum cu inspectori și comisari, cari de abia știu ceva românește, nu plătește nimic, și chiar și Românii rîd de această comedie.

Și așa mai departe îl învață renegatul Alexics pe Hieronymi cum să pășească față cu Românii ca să le strice și să 'i încurce mai rău, pentru a 'i pute ungurisa mai ușor, zicînd că și la gimnasiile ungurești din ținuturi românești se pună câte un profesor român care să propună limba română, dar' apoi va ști el pe cine să pună acolo de profesor, — de bună-seamă nu pe fiece om, adecă pe fiece Român adevărat.

Și așa vedem că pașii din urmă ce ministrul Hieronymi 'i-a făcut contra noastră, la sfatul acestui renegat 'i-a făcut, și pe care îi va mai face, tot la al lui sfat îi va face.

El probează să vadă unde va eși cu mijloacele acestea. Proba e miserabilă. La capătul de ei dorit nu va duce.

Și acest Alexics este redactorul foii zise „Poporul“ ce ese în Budapesta și care bate toate satele pe nimic, ducînd la chipuri de Unguri cu mustațe răsucite, ca să deprindă pe oameni a 'i vedea și a să împăca cu ei, a acelei foi de nimic, care în știrile ei numai despre bărbații

unguri și poporul unguresc vorbește — Românilor. Să arată nevinovată, binevoitoare chiar, dănd îndrumări economice, ear' de faptă e un lup în piele de miel intrat în casele Românilor.

Proastă socoată face însă ministrul Hieronymi, dacă cu astfel de sftnici încungiurându-se, și vorbelor lor potrivindu-se crede că ne va „mulțumi“ cu silă și cu baioneta pe noi!

Al 5-lea proces de presă.

pentru
adresele de alipire.

Procesul al cărui sfîrșit 'l-am făcut cunoscut cetitorilor în numărul nostru din urmă, a fost și el o dovadă că vrednici bărbați are neamul nostru pretutindenea în fruntea poporului, — dar' durere, și despre aceea a fost dovadă, că tot se mai află încă între noi și secături, și fricoși și lăpădături și păcătoși!

Dovadă de felul antăiu, de laudă și mândrie pentru noi, a fost domnul protopop gr.-cat. Demetriu Cuteanu din Sécădate, născut în Ciufud lîngă Blaj, om de 66 ani, văduv, cu o fiică măritată și cu puțină avere.

D-sa s'a purtat foarte brav atît în fața judei cercetător la timpul seu, cât și în fața tribunalului din Cluj pe banca acusaților.

A mărturisit că adresa de alipire d-sa a scris-o, și a dat-o și preotului gr.-or. din Sécădate Constantin Prie, că dacă voește să o subscrie și dînsul și dintre parochienii dînsului cari vor voi. Preotul Prie a scris-o, și scrisoarea s'a trimis și s'a publicat în „Tribuna“. A urmat cercetarea judecătorească. În fața judei cercetător atît protopopul Cuteanu cât și preotul Prie au primit răspunderea pentru scrisoare.

Acum la pertractarea procesului, spre mirarea tuturor, preotul Prie 'și-a schimbat pîrul și năravul, din Român bun s'a

lăpădat deodată de ce-a fost, s'a făcut de risul lumii și vrednic de disprețul nostru al tuturor: el s'a lăpădat de aceea adresă, zicînd că teacă, că pungă, că el n'a avut gînd să se publice aceea scrisoare în „Tribuna“, și a aruncat toată vina pe „Tribuna“, rugându-se să nu fie pedepsit.

Nu e de priceput această schimbare în ținuta acestui om, dela răspunsurile date judei cercetător până la pertractare. Este însă o credință la mijloc, care ne face să cam înțelegem. Să vorbește adecă că 'l-au sfătuit la acest scârbos și rușinos pas alți „domni“, cu capete mai „mari“, mai sus puși, unul o față „bisericească“, altul o față nu știu de care, de nu cumva... diavolească, — domni dușmani ai ziarului „Tribuna“, proști cari din ură pentru mine ori pentru tine, sînt în stare a face ei înșiși ori a îndemna pe altul să facă un pas care să aducă rușine peste neamul întreg!

Dacă e adevărat ne pare rău că preotul Prie s'a lăsat înșelat și împins pe povirnișul păcătuirii față cu poporul seu, de cătră acei mișei.

După acestea să dăm câte o frîntură din vorbele rostite de unul și de altul în fața juraților din Cluj

Di protopop Cuteanu, întrebare de jude, a zis între altele:

„Neștiind să vorbesc limba maghiară, iertați-mi să vorbesc în dulcea mea limbă română. Eu cred, că stau aici înaintea unor jurați cu mintea luminată, cu...“

Președintele (întrerupînd): Nu de asta e vorba. Cine a scris articolul împincinat?

Dim. Cuteanu: Eu 'l-am scris.

Președ.: Ce te-a îndemnat să scrii acel articol?

Dim. Cuteanu: Apoi am cetit și eu prin foile noastre mulțimea de adrese de alipire pentru iubiții noștri osândiți, și neștiindu-le împincinate, m'am simțit dator să le fac și eu o asemenea adresă.

Și am scris-o pentru-că eu, deși nu mă amestec în politică, am fost condus de simțimentul meu de Român, când li-am trimis

Și-a simțit ca toată lumea să 'nvîrtește 'n jurul lui —
Din milos de-odinioară și din bun, acuma nu-'i
Mai vrășmaș ca dînsul nimeni! Călărind pe Roib-Porumb,
El gonește 'n lung de șesuri repede ca sbor de plumb!
Fumegă pe urmă-'i câmpii, dungi de neguri el despică;
Sabie scaldată 'n sânge poartă 'n țară, și-'și ridică
Legioanele, și stava 'ncălecându-o, pe tauri
Călăresc fără de șauă, și fug fugă de bălauri,
Cât să sguđuie pămîntul sub copite și-al lor ropot!
Sună codri, văi răsună, țeara 'ntreagă vuie 'n clocot
Pe-a lor urmă, și ca valuri de furtună să aruncă
Spre hotarele lui Crâncen; și setoși de cruntă muncă
Să lovesc de-ale lui Crâncen taberi grele, și să bat
O bătaie fără lege, ca și care n'a fost dat
Să se vază 'n lume alta nici-cînd Zmeii s'au bătut
Greu țineau ale lui Crâncen taberi cele ce-au ținut
Pîept cu lumi întregi, și nici-cînd n'au fost încă dovedite!
Dar' mai greu cădeau pe ele legioanele 'ndârjite
Alui Bujorel; și crunții tauri groaznic bornăiau,
De-al lor bornet sus în slavă bolțile să clătinau,
Și 'nfoindu-să în valuri mari, pocniau, ca uriașe
Pânze vinete întinse, în cari bat vînturi vrășmașe —
Cât credeai c'or să se crepe, ș'or să cază sparte jos!
Dunăre curgea de sânge din strivite trupuri stors

De copitele de tauri! Soarele vezînd de sus
Grozăvenia, în ceață s'a 'nvălit, și în Apus
S'a ascuns să nu mai vadă! — Ci potop atunci de stele
Răsărind în cer albastru oacheșe și mititele,
Coborau de tot aproape, ca să vadă bine, bine,
Ce s'a face cu frumosul Bujorel. De groază pline
Au rămas vezînd pustiul plin de trupuri hârbuite,
Și-alui Crâncen taberi toate numai leșuri risipite! —
Ear' măritul Împărat,
Era prins de Bujorel-Craiu, și-'i sta 'n față încrunțat,
Cu mânie stringînd pumnii, jos privind, și în obraz
Nu voia să-'i caute; numai cât 'i-a zis: „Da, ești viteaz
Decât taică-tău mai mare, și mai mare decât mine.
N'aș pute găsi pe lume alt urmaș mai bun ca tine
Și fiindcă știu c'atîta de mult dragă-mi ai copila,
Și ea earăși drag pe tine, eu mă plec, și-'ți dau pe Lila —
Ci ca să mă gat de nuntă, zile patruzeci să-'mi dai,
Să te pot primi cu cinste și cu pompă, și alaiu“ . . .

Cum s'a 'ntors acasă Crâncen, grea poruncă dat'a eară,
Că să-'i vină înainte cel mai mare vraciu din țeară!
A venit. Retrași, ei singuri, chiar în funduri de palaturi,
Până noaptea târziu bine au rămas ascunși la sfaturi. —
Ce-au vorbit, ce-au dres, păreții vor ști numai, nimeai altul!

alipirea mea. Căci, dlor, eu știu că și Maghiarii înșiși își preamăresc și-și laudă pe bărbații lor mari. Așa au făcut cu Kossuth al lor: 'l-au preamărit, și 'l-au ridicat până la cer, și nimăru nu 'i-a mai trecut prin minte ca să-i tragă în judecată pentru aceasta. Apoi, dlor, ceea-ce Kossuth sau alți bărbați de ai d-voastre au fost și sunt pentru națiunea maghiară, aceea sunt pentru mine și pentru noi toți, bărbații noștri, care se luptă și se jertfesc pentru binele, pentru cauzele drepte ale neamului nostru!"

Întrebat mai departe de președinte de recunoaște că a trimis scrisoarea cu gând ca să fie publicată, răspunde:

„Da, recunosc, pentru-că trimițându-o la o foaie, am știut, că ea are să se publice.

Președ.: Adevărat e, că d-ta ai silit pe ceialalți, ca să o subscrie.

D). Cuteanu: nu e adevărat.

Mai târziu, la rîndul seu dl Cuteanu s'a apărat zicînd între altele:

„Când am făcut adresa aceasta de alipire am făcut-o în acea bună credință, că prin asta nici o faptă contrară legii, nu săvîrșesc.

Simțimentul meu însă, inima mea de Român și datorita mea de preot: toate în cea mai deplină armonie (conglăsuire) m'au îndemnat să fac ceea-ce am făcut, și mărturisesc că nu-mi pare rău de ceea-ce am făcut: căci o fac aceasta și Maghiarii înșiși față cu bărbații lor aleși.

Dacă am folosit în adresa mea cuvinte ca „dușman“ etc., aceasta n'am zis-o în înțelesul, ca-și-când în întreaga națiune maghiară aș vedea dușmanul națiunii mele. Eu am înțeles pornirea dușmănoasă de sus dela stăpînire în contra noastră.

Eu vreau să susțin dinpotrivă, că în această țeară poliglotă (adecă locuită de mai multe neamuri, nu numai de unul) toți ar trebui să trăim ca frați și toți ar trebui să ne iubim unii pe alții împrumutat și de o potrivă.

Dacă nu așa se întîmplă, nu este vina noastră!"

Ținuta aceasta, vorbele acestea și frumoase și bărbătești, ear' mai presus de toate românești, ne fac să trimitem cuvinte de laudă bătrînului bărbat, dlui protopop Cuteanu!

Preotul Prie însă, s'a purtat prost și prostește. El întăiul cuvînt 'l-a scos din gură pe acela, că procurorul față cu el să-și retragă pira că el nu-i de vină. Apoi a zis:

„Eu n'am cunoscut cuprinsul scrisorii. O subscrisesem odată, dar' earăși 'mi-am șters numele. După-ce însă dl protopop Cuteanu a declarat, că va primi singur răspunderea pentru ea, după-ce de patru de cinciori m'a silit să o subscriu, — cu mare greutate am iscălit-o din nou“.

La ceea-ce dl protopop Cuteanu, scârbit de ținuta conșoțului seu, spune: „Eu pe nimenea n'am silit să o subscrie; din contră am zis, că dacă n'ar vrea nimenea să o subscrie, o trimit eu singur cu singura mea subscriere!"

Ear' după aceea în vorbirea sa de apărare a zis urita lăpădătură Prie și aceste vorbe:

„Nu sînt vinovat, domnilor“, eu n'am avut nimica cu acele adrese de alipire, eu totdeauna am trăit bine cu Maghiarii, pentru-că n'am avut de ce să-i urîsc. 'I-am iubit și m'au iubit, și tot așa voesc să rămîn și pe viitor, pentru-că nu am de ce să mă schimb“...

Procurorul fermecat de aceasta spurcătă vorbire, ear' pentru el dulce, a isbucnit în laude la adresa popii Prie zicînd:

„Imi pare bine, că de astă-dată am întăluit pe banca acușăilor, în persoana lui Prie un preot cu simțiminte „patriotice“ și-l și recomand ludrii aminte a domnilor jurați“.

Și precum a dorit așa s'a făcut.

Jurații 'l-au declarat nevinovat pe lăpădatul Prie și a pedepsit numai pe ceialalți.

*

În fața acestei stări de lucruri, fi zicem preotului Prie: Nevrednic ești de-a mai purta patrafir românesc pe pieptul tîu, și de-a mai trăi după milostivirea credincioșilor unei biserici naționale românești.

Ai săvîrșit o mare fărădelege! Pe cea mai mare: lăpădarea de neam! Poporenii tîi ar trebui să-și aducă aminte de cuvintele scripturii de care tu în fața juzilor maghiari nu 'ți-ai adus aminte: „Cel-ce să va lăpăda de mine înaintea

oamenilor, mă voiu lăpăda și eu de el înaintea Tatălui meu din ceruri“.

Ești un păcătos! Îndoit și mare păcătos! dar' de zeci și sute de ori mai mari și mai păcătoși ca tine acei miserabili și mișei, care te-au îndemnat și te-au împins la căderea în acest urît păcat!

Ciucurii tricolor.

Încăpăținați oameni mai sîntem și noi, Românii! Cu toate-că o mulțime dintre noi au stat în temnițe pentru-că nu ne-am închinat gogoriței naționale maghiare (ideii de stat), cu toate-că cele mai strașnice porunci s'au dat să respectăm numai colorile naționale maghiare, — lucru grozav: tot n'am încetat de a agita contra statului, tot n'am încetat să purtăm tricoulul roș-galben-albastru, dacă nu în formă de drapel (steag) apoi cel puțin în — ciucuri!

Ba sînt unii care merg și mai departe în a primejdui statul: poartă chiar brîu tricoul și multe dintre femei își împodobesc pîrul legându-l cu panglici roșii, galbene și albastre.

Și se întrebă Maghiarii necăjiți: Unde o să ajungem Doamne?

La ce se mai ține, cu cheltueală multă, atîta gendarmerie? Ca să nu-'i poată pune la respect nici măcar pe opincarii acestia de Români!

Eată o șoadă întîmplare:

Sămbătă a sosit la Sibiu o țerancă din Zlatna, cu numele Maria Tanislav.

N'a apucat să între însă bine în oraș, și hop, poliția și pune mîna pe ea.

Avea un brîu tricoul și ciucuri la piept, tot în tricolori.

Agentul polițenesc 'i-a poruncit îndată să depună brîul, explicându-'i că acesta este o primejdie pentru stat. Femeia n'a prea înțeles vorbele polițistului.

Porunca însă e poruncă și mai ales când vine „de sus, dela înaltul guvern“, trebuie să se execute: brîul fu deci luat și fără voința Româncei.

Dacă ea n'a înțeles însă cum statul va deveni mai tare și mai unitar prin faptul, că dînsa nu mai e strînsă cu brîu tricoul peste mijloc, apoi și mai puțin a priceput când onorabilul agent al siguranței publice 'i-a spus,

Tot ce știu străjarii curții e, că noaptea Împăratul Cu-alui vraciu, au mers ei singuri pîn' la turn; ear' înapoi Când s'au dus, păreau în noapte c'ar fi trei... dar' ce știm noi? — Pe când morții es din groape, umbre albe și tăcute, Și să trag l'ale lor vetre pe rîmași să-'i mai sărute: Un rădvan cu două roate, tras de nevîzute duhuri... A plecat dela 'mpăratul, dus pe vînturi, prin vîzduhuri... Cât pocnești în biciu odată, a trecut peste otar! — Eară Crâncen, cu ochi tulburi a rîmas, plîngînd amar.

(Va urma.)

Notiță literară.

Almanachul Societății de lectură „Andrieu Șaguna“.

Sub titlul acesta au scos în decursul acestui an școlar, teologii și pedagogii români gr.-or. din Sibiu, ca Societate de lectură, o carte, a cărei esire de sub tipar, de altfel, am vestit-o și noi la timpul seu. Ea cuprinde lucrări teologice, pedagogice și literare.

Cartea are următorul cuprins: „Prefață“ de Dr. Petru Șpan; „Patronii“ apoi „Membrii onorari“, „Membri fondatori“ ai Societății, după care urmează lucrările literare: „Bujorel“ poveste de I. Moța, cleric, „Fericirea în Religiositate“ de George Lupu, cleric; „Teoria și praxa în școală“ de Romul Todea, pedagog; „Codrul și noi“ poezie de Eliseiu Mezei Câmpean, cleric; „Modestia“ de Mihail Candrea,

cleric; „Aș vrea să fiu“ poezie de George Perian, pedagog. După care urmează un șir de vre-o 200 de sentințe dela foști membri de ai Societății în întăii 25 de ani de viață, acum protopresbiteri preoți, învățători etc.

Drept model (muștră) noi scoatem din această carte o lucrare și o punem în foiața foii noastre de azi, povestea „Bujorel“. Cartea e din multe puncte de vedere interesantă, dar' mai presus de toate e martoră că tinerii noștri teologi și pedagogi, pe bancele școalei fiind, afară de studiile lor să ocupă și cu alte lucruri și frumoase și folositoare, și fac și ei cât pot! Ear' mai mult decît poate, nu să cere dela nimenea.

Sînt, în afară de lucrări, cu deosebire interesante paginile din urmă ale cărții, cele cu sentințele venite dela foști elevi ai institutului. Aflăm aci pe cel dintăiu domnul preot Mihail Candrea din Neagra, care a sîrșit teologia, cîta pe atunci s'a fi învățat, la 1837, Ioan Hannia directorul seminarului din Sibiu la 1845; Nicolae Popea Episcopul Caransebeșului la 1848, Ioan Meșian Episcopul Aradului la 1850, și alții.

Noi îndemnăm pe cetitori a cumpăra această carte, spriginindu-o și încuragiind pe cei-ce au scos-o la lumină. Să poate abona dela „Societatea de lectură Andrieu Șaguna“ din Sibiu pe lîngă prețul de 1 fl. și 20 cr. de postă.

că ciucurii roșii, galbini și albaștri sînt su-
părători pentru prea simțitorii Unguri.

„Dar”, domnule, pieptarul 'mi-l-a făcut
chiar un Ungur din Abrud”, răspuse femeia
la vorbele polițistului. Și cu aceste l'-a
și infundat, încât a scăpat din localul
polițenesc fără să i-se taie ciucurii.

În toată această întemplieră ciudat e,
că deși femeia continuă a umbla de două zile
cu ciucurii la pieptar, statul ungar tot se mai
susține.

Va fi vr'o mirozenie cerească!

SCRISORI. Examene.

Almășel, Iunie 1894.

Multe sînt greutățile poporului nostru
în zilele de azi, și-i cade bine peste măsură,
când în aceste împregiurări poate gusta și el
câte o clipă de bucurie și mulțumire sufletească.

O asemenea clipă a avut poporul român
din comuna Zam cu privilegiul examenului, ce
s'a ținut în școala rom. gr.-or. la 16 Iunie v. c.

Pricepător de însemnătatea unui examen
care este și trebuie să fie pentru poporul
fiecărei comune o sîrbătoare a sa, tînărul în-
vătător Nicolae Russu a făcut pregătirile de
lipsă pentru a da acestui examen în toată
privința înfățișare de sîrbătoare. Sala școlară
era împodobită frumos cu flori și verdeață,
cari desfătau ochii privitorilor.

Examenul s'a ținut sub presiul dlui
protopresbiter Avram P. Păcurar, fiind de
față preotul și comitetul parochial și primarul
din loc, apoi Petru Ștef, preot în Cerbia.

Răspunsurile școlărilor au fost foarte
mulțumitoare. Istoriile povestite de copii
au fost bine alese și edificatoare pentru
popor; în ele s'au recomandat poporului
meseriile, hărnicia, desmîntându-se dela fală,
lene și beutură. Veselii copilași spuneau, că
*lucrarea este vieată, ear' nelucrarea este
moarte, și că omul lucrător e ca unealta cea
scelipicioasă!*

Au cântat băieții și frumoase cântece
bisericești, cât și lumești. La sfîrșitul exa-
menului s'au împărțit premiile între școlari
și școlărițe, ear' noi ne-am depărtat cu o
mulțumire sufletească. Laudă domnului în-
vătător N. Russu!

Iosif Păru.

Ocna-inferioară, Iunie 6.

Onorată Redacțiune!

În școala noastră română gr.-or. din
opidul Ocna-de-jos (lîngă Sibiiu) s'a ținut exa-
menul în 29 Maiu.

Examenul a avut o reușită laudabilă,
care face onoare dlui învățător George Jacob.
Totul ni-a plăcut și ne-a îndestulit, dar' mai
cu seamă declamările cele frumoase!

Doamna preoteasă Ana I. Popa a instruat
grătit pe școlărițe în lucru de mîna, făcînd
prea frumoasă ispravă. Doamnei preotese îi
datorim multă mulțumire, pentru această atragere
de inimă ce o arată față cu fiicele noastre.

Preaonoratul dn Papiu cu privilegiul în-
cheierii examenului a ținut o vorbire foarte
însuflețitoare către copii, apoi către domnul
învătător, felicitându-i și dorindu-i isbîndă
pe cariera spinoasă dar' frumoasă a dascăliei.

După aceea a rostit doamnei preotese
o mulțumire pentru bunavoință și osteneala
dată într'u instruirea acelor copilețe de școală
în frumosul lucru de mîni. Ne-am depărtat
mulțumiți cu toții și părinți și străini.

Munteanul.

Constituire

în parochia protopresbiterală Deva.

Deva, 19 Iunie 1894.

În sinodul nostru parochial, ținut azi,
cei de față, prin aclamațiune s'au constituit
astfel pentru periodul anului 1894—1895.

I. În epitropie: Longhin Ardelean, pro-
prietar, George Duma, econom haiduc, Ioan
Crișan, proprietar.

II. Membri aleși în comitetul parochial:
Alexă Olariu, avocat, deputat la sinodul ar-
chiecesan și deputat la congresul național-
bisericesc, Ioan Moțiu, jude la Tabla regească
pe lîngă tribunalul din loc, Alexandru Mol-
dovan, vice-director la banca „Hunedoara”,
Petru Merina, fost epitrop, măiestru și pro-
prietar, Nicolae Benea, fost epitrop, proprietar,
Nechita Rotiș, proprietar, Ioan Ghila, bătrînul
proprietar, Nicodim Ardelean, proprietar și
negustor de bucate, Nicolae Stanciu, Petru
Popa, proprietar și haiduc, Isaila Noaghi, eco-
nom, Petru Nica Ghila, econom, Ilarion Bon-
tilovici, măiestru butnar, I. Străjău, econom
și haiduc, Alexandru Hordea, adecă 15 membri
ordinari; ear' membri suplenți: Ioan Ciotea,
proprietar și măiestru pardositor, Alexandru
Sebeșan, econom, Aron Noghiță, măiestru căl-
țunar și econom, Petru Străuț, econom și Ni-
colae Bira, econom.

Cu toții împreună 22 membri aleși.

Membrii firești: părintele protopresbiter
Avram P. Păcurar, administratorul protopres-
piatului vacant de 5 ani, și George Nicoară,
preot și proprietar în loc, deputat sinodal,
profesor de religiune.

Membri suplinitori: Mihail Orădean,
bărdaș, Ioan Ștefu, măiestru bărdaș, și Iosif
Susan, olar.

Biroul (cancelaria) Avram P. Păcurar,
president ales al comitetului parochial.

Notari: August A. Nicoară, candidat de
avocat și proprietar, deputat la sinodul ar-
chiecesan.

Nichita Luculeț, învățător în retragere,
comerciant și proprietar.

III. În sinodul protopresbiteral s'a ale-
cu aclamațiune, membru ordinar, Ioan Moțiu,
jude la Tabla regească.

Însemn, că nici-odată, de când ne folosim
de drepturile vieții »constituționale» bisericești,
în comuna noastră nu s'a ales atîția bărbați
inteligenți și neatîrnători ca acum.

E o limpezire, o înaintare spre mai bine;
tot ce are biserica noastră mai bun între in-
teligență și popor.

Însuflețirea e mare.

Rătiociniul anului trecut 1893 aflîndu-se
în ordine, foștii epitropi s'au retras, sinodul
— ca mulțumită — a reales pe cei doi epi-
tropi în comitetul parochial.

S'a dovedit cu acest prilej și aceea, că
împărecherile ce erau până acum în sinul
parochiei noastre mai ales dela 1888 încoace
au fost puse la cale de mîni *nevăzute*. Acum
s'a sfîrșit și cu asta.

Vremea frățietății, bunei înțelegeri și
conlucrării fiilor buni, cu durere de neam, s'a
început în parochia protopresbiterală Deva, azi,
în 19 Iunie v. 1894, în casa lui Dzeu.

Așa să fie! August A. Nicoară.

CRONICĂ.

*Părintele Lucaciu păzit de gen-
darmi.* Din Șişești se scrie „Tribunei”:
În tot timpul de când a sosit părintele Lucaciu
în parochia sa, este păzit de gendarmi, care
îi încungiuă casa, ear' peste noapte sînt puși
cîte 6—10 țerani locuitori din Șişești ca „să-l
pășască pe popa, nu cumva să fugă”. Oamenii
sînt adînc înscârbiți în contra acestei „în-
grijiri” de care e împărțit părintele Lucaciu.
Poporul din sate îndepărtate aleargă la dînsul,
tot asemenea preoții și învățătorii și alți in-
teligenți din giur

La temniță. Iubiții noștri frunțași
din Bucium, și Munții-Apuseni, domnii Ioviu
Babuțu preot, George Lupu, teolog absolut,
ales preot, Ioan Muntean, învățător și Aurel
Lazar, neguțător, osândiți în luna lui April
pentru o scrisoare de alipire, cel dintîi la
o lună temniță ordinară, al doilea la două
săptămîni, al treilea la șese săptămîni al
patrulea la șese săptămîni au intrat în temniță
la 17/29 Iunie, în Cluj, pentru a-și face pe-
deapsa. Să scăpați sănătoși și în pace dragi
bărbați și suferitori ai noștri!

Nobile tovrăși. Tribuna primește ur-
mătoarea scrisoare: „În comuna S.-Săldăbagiu
(Bihor) după o muncă de 6 săptămîni am is-
butit a forma o societate de temperanță
(adecă o tovrășie de reținere dela beuturi
spirtoase). Membrii societății se se scape
numai de îngrijirea „patriotică” a lui „Grünstein”,
toate celelalte vor urma de sine. Societatea
are până acum 40 membri, mai mare parte
frunțașii comunei, precum și o seamă dintre
foștii cei ce cercetau pe jupînul și-i treceau
beutura. Adevărat că jupînul arîndaș de 20
și mai bine de ani, a stors ca lipitoarea
aproape tot câștigul bieților țerani, dar' s'a
plinit vremea, și credincioșii ascultă pe păstor;
adecă o arîndașul nostru” cum era numit
înainte Grünstein, mă amenință cu județuri,
cu ministri etc., dacă nu va pute plăti arînda,
dar' legi unde s'ar porunci beția eu încă nu
cunosc, de nu cumva cu nouele legi ce se aduc
să va porunci și beția în favorul arîndașilor
noștri. O să vedem! Această știre o public
mai ales pentru colegii mei preoți mai tineri
din Bihor, rugîndu-i să porceadă întocmai,
de oare-ce pe lîngă credință se recer și
fapte în favorul moralei noastre creștine.
Traian Terebențiu, preot ort. rom.

Petreceri. Tinerimea română stud. din
Apoldul-superior și giur invită la pro-
ducțiunea teatrală împreună cu cân-
tări corale, declamări și urmată de dans ce
se va ține Duminecă în 3/15 Iulie a. c. în
sala cea mare a școlii române din Apoldul-
superior. Începutul la 6 ore seara. Venitul
curat este destinat pentru provederea copiilor
săraci cu cărți școlare. Prețul de intrare:
de persoană 50 cr., de familie à 3 persoane
1 fl. 20. Program. 1. „Ziua a apus”, cor
pentru bărbați de H. Pfeil. 2. „Petru Ra-
reș”, poezie de Ioan Nenitescu, declamată de
I. Popp, stud. teolog. 3. „Uite mamă”, poe-
zie de I. Tripa, melodie de N. Ștefu, întoc-
mită pentru cor de bărbați de G. Dima. 4.
„Neguțătorul și nărodul”, dialog de Anton
Pan, predat de D. Iridon și Il. Aleman, învê-
țător. 5. „Din depărtare”, cor pentru băr-
bați de I. Vorobchievici. 6. „Cărlanii”, vo-
devil într'un act de Const. Negruzzi. Per-
soanele: Leonescu, fiul boierului proprie-
tar, dl V. Ivan, ped. a. III; Miron, Terinte,
țerani frunțași, dl I. S. Teglariu, teol. abs. și
dl I. Pavel, ped. a. II; Domnica, femeia
lui Miron, d-șoara Rafila Moga; Vochița, fe-
meia lui Terinte, d-șoara Rafila Iridon. 7.
„Sînt Român”, cor pentru bărbați de W.
Humpel.

Proprietar și editor: T. Liviu Albini.
Pentru redacție, în lipsa dlui Ioan Russu Ștrianu,
răspunzător: George Moldovan.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Intrunirea agricolă din Orlat.

(Dare de seamă pentru „Foia Poporului”.)

Onorată Redacțiune!

În conglăsuire cu invitarea făcută la timpul seu, comitetul central al „Reuniunii române agricole din comitatul Sibiiului” a ținut Duminecă la 1 Iulie n. în comuna Orlat o intrunire agricolă, despre care fie-mi îngăduit a Vă trimite spre publicare o scurtă dare de seamă.

Comuna Orlat, așezată la poalele Carpaților, cale de 1½ oară dela Sibiu, a fost în trecut comună grănițerească. Între locuitori, aproape toți Români, încă și azi se observă spiritul militar de odinioară. Vrednică de amintire este între altele dragostea pentru limba nemțescă. Bătrânii îndrugă grozav de bucuros cele câteva cuvinte nemțești, de care-și mai pot aduce aminte, spunând cu deosebită mândrie, că „și ei sunt grănițeri”.

De când cu desființarea graniții militare, lucrurile au luat o față în multe privințe cu totul nouă. Astăzi se indeletnicesc oamenii parte și mai ales cu lemăritul și economia vitelor la munte, parte cu economia de câmp, care e îngust și dă roade puține.

După această introducere făcută în pripă, mă reîntorc la intrunirea agricolă care, în lipsa presidentului și vicepresidentului, a fost condusă cu dibăcia îndătinată de domnul profesor seminarial D. Comșa, însoțit de alți doi membri ai comitetului central, dnii P. Ciora, cassar, și V. Tordășianu, secretar al Reuniunii. În treacăt fie amintit, dnul profesor Comșa ca osândit în procesul Memorandului a primit încuviințarea de a lua parte la intrunirea din Orlat sub condiția pusă de tribunalul Clujului, ca să arete „apriat” timpul plecării și sosirii în Orlat cum și al reîntoarcerii.

Intrunirea s'a ținut într'o sală mare și frumos împodobită cu verdeață la una din căsărmile grănițerești. Afară de numeros popor din Orlat, bărbați și femei, toți în vestminte sərbătorești, intrunirea a fost cercetată de un mare număr de cărturari din comunele învecinate Gurariului, Seliște, Cacova, Sibiel și c. l., în frunte cu protopopul Dr. N. Maier din Seliște, primăria locală, numeroși preoți, învățători, notari, studenți universitari și așa m. d.

Di conducător D. Comșa a deschis intrunirea la 11 oare în. de a. prin o vorbire măduoasă, lămurită și poporală în toată puterea cuvântului, începând prin a îndegeta scopul ce urmărește Reuniunea noastră agricolă și zice între altele, că

povățuit este de gândul curat să dea țeranilor prilej a se sfătui împreună asupra păsurilor economice mai mari și să chibzuească în frățescă conțelegere mijloacele de îndreptare. Deși apăsăți peste măsură și trăind sute de ani sub jugul crunt al iobăgiei și prigonirilor de tot felul, zice Dsa, cât ce dat li-a fost să răsufle încâtva, Românii din această țară nefericită s'au apucat bărbătește de lucru și, în ciuda tuturor prigonirilor ce și azi îndură, ei au mers și merg înainte, mereu înainte. Ca dovezi amintește în treacăt școalele populare în număr de mii și multele școale de alt soi, bisericile în mare parte noue și frumoase, numeroasele institute de păstrat banii, reuniunile și tovărășiile atât de osebite. De asemenea face amintire de numeroșii învățători bine pregătiți, de meseriași, neguțători, advocați și c. l. „Pe scurt, frunțașii neamului nostru s'au gândit la toate și au pus temelii înaintării în toate”.

„Dar lucru ciudat și de necrezut: economia, acest isvor de traiu aproape singur la noi, a rămas nebăgată în seamă. Pentru de a răspunde unei trebuințe atât de simțite și putem zice arzătoare, o seamă din cărturarii noștri s'au pus și au înființat în Sibiu un fel de tovărășie economică, numită „Reuniunea agricolă română” pe seama locuitorilor români din acest comitat. Deși nevoită a-și țermuri lucrarea la un singur comitat, această Reuniune a isbutit îndeplin. Înriurirea ei binefăcătoare și rodnică a mers crescând și va merge, așa nădejduim, și în viitor”.

Vorbitorul atinge apoi isprăvile Reuniunii și trece la obiect zicând că, pe temeiul deslușirilor primite de mainainte, cel mai mare neajuns în purtarea economiei din Orlat pare a fi următorul:

Câmpul e împărțit numai în două hotarē, unul, în care se pune mai ales cucuruz și altul, în care se cultivă spicoase și îndeosebi grâu primăvăratic și care în urma secerișului se folosește ca pășune pe seama vitelor atât de numeroase.

Prășind astfel, an de an, odată grâu și altădată cucuruz, așadar două plante, care amândouă cer materii nutritoare din greu, lucru firesc, pământul s'a istovit așa, că roadele merg scăzând cu repejune. Încă puțini ani tot așa și hotarul Orlatului amenință cu sleire aproape totală. Trifoiul atât de spornic și prețios nu se cultivă mai de fel și nici că ar putea economii să-i tragă folosul cuvenit și aceasta din cauză că slobozind vitele la pășune îndată după seceriș, ele îmbrâncesc trifoiul tinēr sēmēnat în ovēs sau în c. spicoase. Tot din cauza pășunării, trifoiul, care s'ar fi prășit în anii premergători, nu poate fi cosit decât o singură dată, în loc de 3—4 ori.

În scopul de a preîntimpina aceste și alte scăderi păgubitoare, dnul Comșa

recomandă o purcedere cu totul osebită și stăruie pentru a nu îngădui vitelor să pască pe hotar decât începând de toamna, după culesul cucuruzului. Astfel și numai astfel va fi dată puțința de a prăsi trifoiu din greu, pe seama vitelor de muncă în cursul verii cum și pentru trebuințele de mai târziu. Prin amânarea pășunării la hotar, trifoiul tinēr, sēmēnat primăvara în spicoase, va înainta în tignă și poate fi cosit deodată cu miriștea; timpul fiind priincios și pământul bun, el se va cosi de cu toamnă pentru a doua oară. Într'aceea se va întări așa că, prin slobozirea într'un târziu a vitelor, nu se potignește. În cei doi ani următori, el dă 3 și uneori 4 cosituri îmbelșugate, însă numai dacă vitele nu se slobod în pripă ca de obicei. Dacă da, atunci se prăpădește după cea dintâi cositură.

Dnul Comșa atrage deosebita luare aminte asupra marilor foloase datorite culturii trifoiului, apoi pune între-barea, cum ar trebui economii din Orlat să-și împartă moșia și în care rînd să urmeze plantele una după alta, dacă este să isbutească bine și să se impedeze sleirea pământului. Răspunsul dnului Comșa la aceste întrebări vrednic este de a fi cunoscut în toate cercurile economilor noștri.

Economii din Orlat să-și împartă fiecare sau să-și cugete ca fiind împărțită moșia ce au în 4 părți cât mai deopotrivă, cuprinzând 1, 2 sau mai multe arături. Și mai potrivită este împărțirea în 5 părți.

În aceste 4 sau 5 părți, plantele ar trebui să urmeze astfel: 1. cucuruz îngrășat cu mult gunoiu, 2. ovēs cu trifoiu, 3. trifoiu, 4. trifoiu și 5. grâu îngrășat cu gunoiu.

Cucuruzul cere pământ gras; altcum nu isbutește. Prin îngrășarea cu gunoiu ori cât de mult, dobit sau proaspēt, el înaintează grabnic și dă roade bogate. Întâietate se cuvine gunoiului proaspēt ca fiind mai călduros și mult mai bogat în materii nutritoare decât gunoiul rece și oarecum sleit în urma putrezirii. Unde nu ar prîi cucuruzului se vor pune cartofi (crumpene, picioici, baraboi), fasole sau alte plante de săpă. Prin săpatul obi-cinuit în 2 sau 3 rînduri, pământul se scormonește și buruenile se stirpesc așa, că în anul ce urmează trifoiul propășește în tignă. O mare greșeală a economilor din Orlat este, că lasă cucuruzul prea des.

Trifoiul isbutește pretutindenea unde se face grâu. Locul menit pe seama trifoiului să fie cât mai liber de chir și alte burueni, dacă e să nu îmbrâncescă trifoiul dintru început. Se potrivește deci în urma cucuruzului sau altor plante de săpă. Pământul ar trebui arat cât mai adânc.

Arat fiind toamna într'un târziu, când economii și așa nu sunt îngrămădiți cu alte lucrări, pământul rămâne înfēnat

și se îmbunătățește de minune în urma degerării de preste iarnă. În primăvară se ară din nou. Neapărată este a doua arătură mai ales când pământul și așa ar fi cam trândos și s'ar fi îmburuenit câtuși mai puțin. Foarte greșit este a sămēna trifoiu în pământuri rău pregătite, apătoase, închiegate sau mult puțin buruenoase.

Până se se întărească binișor, trifoiul are trebuință de oare-care adăpost, care să-l apere de răceală, de vânturi și arșița soarelui. Cel mai potrivit adăpost este ovēsul, cu care se seamēnă împreună. Ca fiind înaltă și umbroasă, săcara nu se potrivește. S'ar putea sēmēnă și în grâu primăvăratic, care însă nu s'ar potrivește după cucuruz. Ovēsul se sāmēnă și se grapă ca de obicei, primăvara cât mai de timpuriu. Urmează împărștierea sēmēnții de trifoiu, care nu se îngroapă, fiind prea mēruntă. La 1 jugēr (= 1600 stānjini pătrați) se cuvin 12—14 chilog. sēmēnță de trifoiu în amestec cu tot atāta nēsip mārunt. Ovēsul ar trebui sēmēnat îndoit mai rar ca de obicei, în hatrul trifoiului. La timpul sēn, ovēsul se taie așa ca miriștea să rămānă înaltă, trifoiul fiind mārisor. Nu trece mult și trifoiul poate fi cosit cu miriște cu tot. Uneori se poate cosi chiar și a doua oară, firește într'un tārziu.

În cei doi ani urmātori, trifoiul se cosește de cāte 3 ori cel puțin, cu începerc din luna lui Maiu, cānd se află în floare. Mușinoaele și chiar buruenile crengoase și mari ar trebui stirpitate. Prin cosirea pe rīnd a trifoiului dobāndim nutreț verde decum nu se poate mai prețios, pe sama vitelor de muncă.

Despre cum ar trebui uscat trifoiul, vorbitorul îndrumă pe ascultātori asupra purcederei ce se urmează în comuna învecinată Cristian, unde se cultivă trifoiu foarte mult.

Prin mijlocirea rădēcīnilor sale atāt de lungi și crengoase, trifoiul își trage hrana trebuitoare mai ales din pătura mai din jos a pāmēntului, din adēncime. Urmarea este, că pătura mai de-asupra rămāne oare-cum cruțată. Ca dovadă pipăitā poate servi faptul cunoscut că, în urma trifoiului, grāul atāt de lacom isbutește destul de bine, mai cu seamă dacā premerge o îngrășare cu gunoiu, fie și mai puținel.

De cumva trifoiul s'ar fi cam rārīt și ar fi simțitā trebuință de a cultiva grāu cu un an mainainte, atunci trifoiul se înlocuește prin grāu la 2 ani de cānd cu sēmēnatul.

Pe seama grāului primăvăratic, în datinat în Orlat, pāmēntul ar trebui pregătīt întocmai ca avēnd să se sāmene trifoiu.

După grāu urmează earși cucuruz, apoi ovēs cu trifoiu, trifoiu în curs de

2 ani sau și de 1 an, în sfīrșit grāu. Cucuruzul se va îngrășa din greu, ear grāul mai puținel, aplicānd gunoiu în cātva mai putrēd.

Urmānd astfel, pāmēntul rămāne în putere și nu se îmburueneste prea tare; nutrețul foarte spornic și bun, datorit trifoiului, ar avea de urmare ținerea de vite bune și producerea de gunoiu mult; în urma trifoiului, grāul va da roade neasēmēnat mai mārnoase decāt cultivat fiind dupā cucuruz ca astāzi. O parte din trifoiu s'ar putea folosi în stare verde pe seama vitelor de lucru, care și așa tārjesc la pāșunea adese foarte slabă ce li-se imbie, în lipsa altui nutreț mai spornic.

Eatā în prescurtare spusele dnului profesor Comșa, care a sfīrșit între strigāte de „sē trāeascā!“

Atāt d-sa cāt și capelanul din loc, pārintele *Decei*, au ținut să înduplece pe țēranii de față ca să se rosteascā fārā doar și poate asupra celor zise.

Economul fruntaș din Orlat *G. Stoifā* împārțāșește vederile exprimate și recomāndā ducerea în deplinire.

Pārintele *Val. Popovici* din Sibiel zice, că foloasele datorite trifoiului și producerea de nutreț mult și bun ar rēsplāti cu prisos pāșunatul miriștelor și așa puținel.

Di N. Hențu, notar în Sēliște, ține o vorbire mai lungă și zice între altele: D-Voastrā Orlātenii vē reīntoarceți dela munte cu boii obosiți și flāmānzi ca vai de ei. Sē le dați fēn, care și așa vē trebuiește peste earnă, nu vē îndurați. İi trimiteți deci pe cāmp, unde n'au cu ce se hrāni. Prāsīnd trifoiu din greu, boii ar putē fi hrāniți în pripā, acasā la adăpost, ear' D-Voastrā ați putē odichni în pat dupā atāta oboseală. Cunoscut vē este tuturor, că înainte cu abia 7—8 ani, vitele Sașilor din Cristian erau slābuțe și adese istovite de foame. De cānd însă s'au pus cu tot înadīnsul pe trifoiu, vitele lor sūnt grase și propāșesc vēzēnd cu ochii. Faceți și D-Voastrā asemenea!

La stāruiņa dnului Comșa, a primarului local și altor fruntași, țēranii din Orlat făgāduesc a purcede întocmai. Diregētorii și mai mulți reprezentanți comunali primesc însărcinarea de-a lua hotāririile cuvenite.

Tricā.

Rocoina și stirpirea ei.

Sub numirea de rocoină, pe alocurea toroțel sau mētasă, înțelegem cunoscuta burueană ațoasă, care adese dā nāvālā mai ales asupra trifoiului, luțernii, hāmēiului și erburilor. Sēmēnță rocoinei încolțește cu anevoie. Micile cotoarē gālbui se rāmuresc și se întīnd cu repejune în toate părțile, sugrumānd toate plantele învecinate. În loc de frunze, cotoarēle ațoase produc un fel de solzi,

flori și mai tārziu un fel de ghemulețe (māciulli, cāpāțini), în care se desvoaltā sēmēnță. Rocoina ernează pe plantele, din a cārora suc se hrānește.

Māncānd trifoiu molipsit cu rocoină, vitele ușor capētā boale de stomac (rīnzā), în vreme ce caii adese se îmbolnāvesc de colicā.

Sēmēnță de rocoină se coace cam de odatā cu a trifoiului. Ea nu se mistuește. Ajunge deci pe cāmp cu gunoiul dimpreună. În timpul mai nou s'au întrodus mașini înadīns făcute pentru de a scoate sēmēnță rocoinei din a trifoiului și luțernii. Este deci întemeiatā stāruiņa, cu care am recomandat în „*Foia Poporului*“ economilor nostri să nu cumpere sēmēnță de trifoiu sau de luțernā decāt prin mijlocirea „Reuniunii agricole romāne“ de aici sau dela neguțātori vestiți, care curāță sēmēnțele amintite cu ajutorul mașinii și apoi le pun în vēnzare. Sāmēnță de rocoină seamēnă cu a trifoiului și luțernei chiar și în privirea mārimei așa că este foarte cu anevoie a le deosebi cu ochiul liber. Curāțirea desēvirșitā este deci cu neputință.

Destul că îndeplin curatā nu este nici chiar sēmēnță de trifoiu și luțernā, care s'ar fi cernut prin mașinā în 2—3 rīnduri. Temerea de multā rocoină este întemeiatā mai ales cānd trifoiul de prāsīlā fusese molipsit și sēmēnță a rămās necurāțitā. Ar trebui dar' să ne ferim de sfīrnari (precupeți) și chiar de neguțātorii altcum cīnstiți, care n'au mașinā de curāțīt și care, sub cuvēnt de ieftīnātate, adese isbutesc a vinde mari cātāțimi de sēmēnță molipsitā și încārcatā de gozuri chiar.

Despre cum ar fi să se purceadā la stirpirea rocoinei din trifoiu, luțernā și c. l., am fost vorbit altādatā. În anul de față, rocoinā a cāșunat și cāșunează stricāciune mai mare ca de obicei, negreșīt în urma numeroaselor ploii. Nu stricā deci să revenim asupra mijloacelor de stirpit, care ar trebui aplicate cāt ce rocoinā s'a ivit, fiindcă nu trece mult și ea se rēspondēște în țircoale din ce în ce mai largi, cutropīnd uneori plantele aproape cu desēvirșire.

Cel mai sigur mijloc este să cosim mai întāiu țircoalele molipstite cum și fășiile învecinate, în depārtaare de un pas cel puțin. Cositura se stringe cu îngrijire într'o pānzăturā, se pune grāmādā la un loc potrivit și se arde în amestec cu paie sau crengi uscate. Rocoinā rămāsă se taie cu o sapā agerā pānā lūngā pāmēnt, punēnd de-asupra un așternut de paie uscate, care se stropesc cu petrolu și se ard cu rocoinā cu tot. Arderea cu paie sau și cu trestie, rogoz ș. c. l. se repețește în 2—3 rīnduri. Dupā întoarcerea pāmēntului, cu sapa sau și mai bine cu hārlețul (arșeul, hārșeul) se pune un nou așternut și se arde. Țircoalele

arse și săpate se vor sămăna din nou, cu trifoiu, luțernă sau măcar cu floare bună de fân, care se îngroapă trăgând ușor cu grebla.

Eată singura purcedere sigură de a stîrpi rocoina cu desevîrșire.

Tractarea altoilor în anul dîntăiu.

Pomișorii, care s'au fost altoit în primăvară, trebuie supuși la mai multe îngrijiri neapărate și anumite:

Legăturile se înlătură pe dată-ce ranele căsunate când cu altoirea au apucat să se tămăduască. Ranele, care nici acum într'un târziu nu s'ar fi vindecat îndeplin, se leagă din nou cu ață groasă de lână și se ung cu ceară sau reșină de altoit. Altoii înfășurați cu pânză sau hârtie pot rămănea și nedeslegați.

Dacă se prind doi sau mai mulți surcei (mlădițe) altoiți pe acelaș pădureț, lucru firesc, mlădițele ivite cresc anevoe, neavînd fie-care cu ce se hrăni. Este deci o mare greșeală a lăsa să crească mai mulți surcei pe acelaș pădureț. Dar' nici că este trebuință a lăsa să crească decât un singur surcel puternic și drept, care servește drept temelie la croirea trunchiului de mai târziu. Surceii slăbuți mai întăiu se scurtează, apoi se înlătură cu un cuțit ager atunci când altoiul s'a tămăduit de ajuns. Ranele rămase în urma ciontării se ung cu reșină de altoit.

O lucrare a avea neapărată este să tăiem din jurul trupinii toate mlădițele pădurețe (sêlbatică) care după-ce s'a ivit. Tăierea, de care vorbim, ar trebui repetită de 4 ori cel puțin, începînd de primăvara și până toamna; altcum sucultărită (mizga) se revărsă în mlădițele pădurețe și astfel cotorul nobil (trunchiul) isvorit din surcel se potighește, neavînd hrană destulă.

Altoii slăbuți și expuși la vijelii se leagă numai decât cu un arac (par subțire) scurt. Altoii care ar crește strîmb, de asemeni se vor lega.

De când cu altoirea și până toamna târziu, pămîntul dintre altoi se va ține în deplină curățenie, plivind și săpînd de câte ori încep buruenile a năpădi. În vreme de secetă, altoii trebuie udați din greu, seara sau dimineața pe răcoare.

Omidile, gărgărițele și alte insecte (gângănii) stricăcioase se vor curăți de repetite ori.

Aceste lucrări se se facă cu băgare de seamă, ca nu cumva umblînd printre altoi să atingem sau chiar să frîngem mlădițele nobile.

Reseda de ernat.

Reseda, numită și „roseta“ (lat. Reseda odorata) se numără între florile cele mai răspândite și populare. De altmîntrelea, ea se cultivă bucuros măi cu seamă pentru mirosul ei a avea neasemuit. Foarte

multe din țerancele noastre o prăsesc în grădină, unde răsare și crește cu înlesnire. Mult mai anevoioasă este cultura în oale (răvare, ulcele, sacșii), lădițe și c. l.

Reseda de ernat se va sămăna prin Iulie sau August în grădină sau într'o resadniță. Pe când se ivește a cincia foarte, plantele se vor sădi în oale mici, cuprinzînd pămînt de flori, ușor și mănos. Oalele se țin afară la aer, ear' peste iarnă lîngă sau și mai bine între ferestri.

Cerînțele priincioase resedii de ernat sînt: aer proaspăt și lumină din greu, apă puțină și o căldură domoală, sub 12° C.

Florile ar trebui ciontate cu foarfecele care după-ce a început să treacă în sămăntă. Urmarea firească este creșterea cu îmbelșugare a nouelor odrasle, care mai târziu înfloresc și ele.

Dintre multele soiuri se recomandă reseda pitică cu mlădițe scurte, ciorchine (măciulii) groase și flori aurii sau de un roșu vioriu.

Întrebuințarea fînului înoroit.

Anul de față a fost bogat în ploi așa că pe alocurea părăele și rîurile au părăsit alvia lor și apa s'a revărsat cu îmbelșugare, înorînd (înămolind) mai ales erburile fînațelor învecinate. Unde și unde a bătut grindinea, (grindina peatra), care și ea pricinuește înămolirea nutrețului. Într'aceea mulți economi au fost nevoiți să uște fînul acum în toiul ploilor aproape zilnice.

Cositul erburilor înămolite ar trebui să se amâne până ce a întreprins o ploaie, care să le spele; altcum ne trezim cu fîn spălăcit și prăfos, care aduce vitelor stricăciune, pe lîngă că-1 rod foarte nebucuros. Fînul înămolit ar trebui scuturat bărbătește, afară pe fînaț, când cu punerea la adăpost și cu prilejul dărei la vite. Dacă ar fi încărcat de nămol (glod), atunci nu rămănea decât a-1 risipi și expune unei ploi țapene.

Nutrețul plouat și mult puțin înămolit se va da vitelor menite pentru vînzare, însă nu și vitelor de prăsilă.

Cercarea ouălor.

Pentru de a stirci, dacă și încăt ouăle de cumpărat sînt proaspete, luăm 1 litră de apă, în care disolvăm (topim) 12 decag. de sare. În această apă sărată ouăle de curînd ouate se duc la fund, dar' foarte cu încetul. Dacă fusesse ouate cu 24 oare mainainte, ele nu ajung tocmai până la fund. După 3 zile, ele se opresc la mijlocul apei, ear' după 5 zile rămănea deasupra.

Ouăle, care înoată (plutesc) pe apă sărată, nu sînt tocmai bune de prăsilă și nici chiar de păstrat.

În hatirul fumătorilor de țigări.

Fumătorii, care țin amănă țigaretile și fumează des, capătă pe degete un fel de pete galbine-întunecate, care nu se duc cu săpun (săpon) și nici chiar cu leșie. Asemenea pete se spală destul de lesne prin înmuierea degetelor în „acid ocsalic“ topit în apă, spălându-se apoi cu apă ca de obicei.

Mijloc de a înlesni clăitul nutrețului.

Nu este lucru tocmai ușor de a întocmi clăile și girezile de nutreț în regulă. Pentru de a înlesni întocmirea, luăm un sac lung indesuit cu nutreț și legat strîns la gură. Sacul astfel umplut se așează tocmai la mijlocul clăii de făcut și nutrețul se pune de jur împrejur în forma cercului. Ajungînd la gura sacului, acesta se ridică mai bine de jumătate și se pune nutreț din nou. După-ce am isprăvit, sacul se scoate prin vîrfurile clăii. La facerea de girezi lungurețe se vor aplica 2 sau 3 saci.

Golul ce dobîndim în urma sacului înlesnește de minune eșirea căldurii, premenirea aerului și îndeosebi facerea în regulă a clăii.

Prăsirea napilor tomnatici.

Cu numirea de napi (sfecle) tomnatici sau englezești se înseamnă o plantă de nutreț, a cărei prăsire și cultură mai departe sămăna cu a napilor de nutreț îndatinați. O însușire adese foarte prețioasă a napilor tomnatici este, că isbutesc și dau roade mănoase chiar și sămănați fiind prin Iunie sau Iulie.

Din pricina atător ploi, multe holde au fost anul de față înămolite și nu puține cucuruze au rămănea nesăpate. Asemenea pămînturi ar trebui întoarse cu plugul și sămănați cu napi tomnați. Economii, care ar fi prăsind nutreț mai puțin decum le-ar trebui peste iarnă, ar putea sămăna napi tomnați în miriște după seceriș. Sămăntă se capătă în ori-și-care oraș mai mare.

Lecuirea măselelor stricate.

Durerile de măsele și de dinți se alină și în curînd se curmă, dacă se spală gura, de câteva ori pe zi, cu apă călduță, în care s'a fost disolvat (topit) peatră acră. La 1 litră de apă ajung 10 decag. de peatră acră. În măselele găunoase (bortoase) se toarnă, cu ajutorul unei pene ascuțite de gască, peatră acră pisată mărunt. Drept capac (coperemînt) servește o bucățică de „vată“, care se apasă bărbătește. În măsura, în care peatra acră se disolvă, durerea se alină. Operația se va repeti până ce durerea a încetat cu totul.

Astuparea crepăturilor din podeală.

Scândurile, din care se face podeala (podinele, podilele), ori-cât de uscate ar fi fost, se deschie cu vreme și rămân astfel crepături, care se lărgesc treptat. În scopul astupării frecăm bărbătește 1 parte de var nestins și 5 părți de lapte acru, care s'a fost stors bine. Crepăturile se curăță de murdărie cu vârful unui cuțit și se astupă cu aluatul amintit, care în curând se împetrește și care rabdă la umezală.

Contra gândacilor de bucătărie.

Contra gândacilor de bucătărie, numiți „ruși” și „șvabi”, se recomandă următorul leac eficient și neprimejdios:

Se amestecă 2 părți de «borax» pisat mărunt, 1 parte făină și 1 parte zahăr măcinat. Amestecătura se pune pe fășii de hârtie sau în vase lătărețe, aproape de culcușurile acestor gândaci și pe unde umblă ei adeseori.

Știri economice.

Bucovinienii și expoziția din București. După-cum ne spun ziarele bucovinene, Românii și indeosebi Românele din Bucovina se pregătesc ca să trimită la expoziția din București din acest an țesături, cusături și alte lucruri fel și fel.

Unii din cărturarii noștri fruntași din Ardeal și Ungaria, așa știm, au primit și dinșii însărcinarea de a mijloci stringerea și trimiterea de țesături, cusături, scule și alte obiecte pentru apropiata expoziție din București și suntem în așteptare, că în curând se vor publica apeluri în acest înțeles. Într'aceea meseriașii Români și indeosebi iscusitele și harnicile noastre țerance ar trebui să se apuce de lucru, alegând ce este mai frumos din obiectele făcute cu mâna lor și totodată să pregătească țesături, cusături și alte obiecte, spre a putea lua parte la expoziția amintită.

Starea sēmănăturilor în România. Marele ziar „Pester Lloyd” a publicat zilele trecute o dare de seamă, din care scoatem următoarele:

Cu începere din luna lui Mai v., când sēmănăturile luase un puternic avânt, multe ținuturi și indeosebi șesurile uscăcioase de lângă Ialomița și în Dobrogea au fost bănuite de secetă îndelungată, care a pricinuit sēmănăturilor mare stricăciune. Slab și pe alocurea foarte slab va fi secerișul mai ales în județul (comitatul) Brăila, Ialomița, Covurlui și Buzău cum și în Tulcea și Constanța. Cucuruzul (porumbul, mălaiul, păpușoiul) a răsărit numai în parte și a rămas imbrăncit. Spicele grâului sânt mici, slăbuțe și în parte sterpe. Această stare tristă este datorită secetei și arșiții aproape neconținute. În județele amintite, lipsa de nutreț a început să fie foarte simțită așa, că locuitorii în curând nu vor mai avea ce hrăni vitele.

În cursul lui Iunie, ținuturile din Moldova au avut ploii destule, pe alocurea prea multe chiar, numai cât grindinea (grindina, peatra) a cășunat mari pagube, mai ales în județele Dorohoi, Iași și Botoșani. Din cauza sērăciei și ieftinității bucatelor, puține holde au fost asigurate.

Bună este starea sēmănăturilor în Muntenia-mică și în părțile deluroase.

Viile, deși au înflorit într'un târziu, sânt frumoase. Pomii vor da roade cu imbelșugare, afară de ținuturile, unde grindinea și vijeliile zilelor din urmă au cășunat pustiiri.

Calea ferată de clădit între Vinț—Sibiu și Tălmăciu—Turnu-roșu. În scopul clădirii liniilor ferate amintite, zilele trecute s'a prezentat la ministrul-president *Wekerle* o deputație mare cu o petiție, cerând ajutor. Ministrul a răspuns că, în fața însemnătății liniilor ferate înspre granița României, prin Secuime și pe la Turnu-roșu, se ține îndatorat să sprijinească clădirea în ori-ce cas, asigurând deputația, că liniile Vinț—Sibiu—Turnu-roșu vor fi clădite deodată cu linia ferată ce are să treacă prin Ghimeș.

Retragerea bucăților de 20 și 4 cr. Ministrul ung. și cel austriac de finanțe vestesc în acelaș timp, că bucățile (piesele) de câte 20 și 4 cr. se vor scoate din întrebuințare. Amândouă felurile de piese se vor primi numai până la 31 Decembrie cāl. nou a. c. Cassele statului însă le vor primi ca plată și în schimb până la sfîrșitul anului 1895.

Lăcuste în Sardinia. Ziarele aduc știrea, că partea de mează-zi a insulei (ostrovului) italian Sardinia este bănuită în chip îngrozitor de lăcuste, cari au pustiit câmpurile cu desevîrșire și s'au sporit așa, că trenurile sosesc întârziate.

Bulbuc uriaș de argint. În Aspen din Colorado (America de Mează-noapte) s'a aflat sēptēmănilor trecute un bulbuc de argint, care este negreșit cel mai uriaș din câte s'a scos vre-odată din băi (mine). Bulbucul cuprinde argint aproape curat și cântărește nu mai puțin de 3300 funți. Prețul e socotit cu 50.000 fl.

Descoperirea mașinii de cusut se datorește unui croitor cu numele Iosif *Madersberger*, care după cercări fel și fel în curs de 7 ani a isbutit, acum 80 de ani, să întocmească cea dintăiu mașină de soiul amintit. De însemnat e, că cele dintăiu mașini nu puteau să coasă decât în linii oable, ear' cu începere din 1817 și în linii strimbe. *Madersberger* a împărtășit soarta celor mai mulți descoperitori. El nu s'a îmbogățit, căci altora a fost dat să tragă foloase din o descoperire atât de însemnată.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 156. Vă rog a-mi răspunde în „Foia Poporului” la întrebările ce urmează:

Cum se pot scoate petele de petrol din postav:

Cum glăsuște art. XXIII. §. 142 și 143 pct. 1 din an. 1885?

Răspuns. Petele de petrol se pot scoate prin frecarea cu un petec muiat în „benzină” sau presărând „var francez” și apăsând apoi cu un fer încălzit binișor, însă nu prea ferbinte. Cerând trebuința, operația se repetă.

Art. XXIII. din 1885 și anume §. 142 sună astfel:

Ori-ce stricăciune a curgerii apei, a alviei, a țărmurilor și a lucrărilor de apă este oprită.

Anume este oprit:

1. a arunca în alvia apei astfel de obiecte tari, care îi micșorează adâncimea și pricinuesc înămolire și zăgazuri;

2. a trece călare sau cu carul și a mâna vite peste alvia apei, afară de trecătorile lăsate anume pentru scopul acesta;

3. a sădi arbori sau tufiș pe țărmurile alviei într'o depărtare mai mică decum iartă regulamentul.

Ear' §-ul 143 sună astfel:

Vătămarea sau stricarea stăvililor și iezăturilor, care scutesc în contra revărsării de apă, este peste tot oprită.

Anume este oprit:

1. a săpa sub stăvile, a le străpunge, a le tăia, a lua țelina de pe ele, a implânta într'insele pociumpi, rude sau alte obiecte;

2. a face gard sau a sădi arbori ori tufiș pe rozorul stăvililor într'o depărtare mai mică de 6 metri;

3. a săpa lângă stăvile într'o depărtare mai mică de 10 metri, a ara mai aproape de 5 metri, sau a împinge potecul la o depărtare și mai mică;

4. a trece cu carul sau călare și a mâna vite peste stăvile, afară de trecătorile lăsate anume spre scopul acesta;

5. a strica barierele (rampele) trecătorilor și a măsurilor de apă. La întravilanele, care sânt proprietatea comunelor, diregătorii pot îngădul abatere dela punctele 2, 3 și 4.

T. L. Albini.

Observare. Ești rugat să te iscălești altădată; altecum nu vom răspunde.

Întrebarea 157. În „Tribuna” din an. tr. am cetit un anunț, prin care *Ditrich Stein* *Maurizo* din Budapesta se imbiase a proclama numerii, care es din loterie. Voind a-mi cerca norocul, am și trimis numitului *Stein* o scrisoare recomandată cu 3 mărci postale de câte 5 cr. Răspunsul a fost să-mi trimit 1 fl. și din câștig 15%, apoi îmi va descoperi numerii de pus la loterie. Stau pe gânduri și nu mă pot hotărî. Vă rog deci să mă lămuriti, ce ar fi de făcut? **I. Păreu.**

Răspuns. Pagubă de banii dați pe scrisoarea recomandată și pe marce, d'alde cueonul *Stein* fiind și el, ca mulți alții, un celău mare, care umblă să prostească pe cei lesne crezători. Dacă ar ști să prevestească numerii, atunci n'ar avea trebuință de florinul d-tale. Atâta trebuia să presupui din capul locului!

Întrebarea 157. Cetind economilor de aici despre „Seceriș” din „Foia Poporului”, mai mulți din ei ar dorî să aplice coasa cu greblă ca fiind mai pre sus de secere. Și fiindcă pe la noi nu se află asemenea coase, Vă rog să spuneți în „Foia Poporului” de unde s'ar putea cumpăra și cu ce preț?

Vas. Nechiti, preot.

Răspuns. Coase cu greblă, îndemânatică, se află la *A. Rieger*, fabricant de mașini agricole în Sibiu. Prețul este 2 fl. 50 cr. bucata.

Posta redacției.

Dlui *I. Russu* în B. Întrebarea d-tale, privitoare la vița americană altoită, e scrisă așa de ciudat, că ne-a fost cu neputință să stărim înțelesul. Deci scrie-ne apriat și bucuros vom răspunde.

Tîrgurile din săptămîna viitoare dnpă cîl. vechiu.

Vîinerecî, 3 Iulie: Poiana-sîratî.
Mercuri, 6 Iulie: Baia-de-Criş, Zlatna, Szilîgy-Nagyfalu.
Vîineri, 8 Iulie: Sîn-Petru, Zam

Cîlindarul sîptîmîinii.

Zilele	Cîlindarul vechiu		Cîlind. nou		Soarele	
	Dum. Rosaliilor.		rîs.	ap.		
Dum.	3 Mucenicul Iachint	15 Împîr. Ap.	4	2	8	8
Luni	4 P. Andreiu Ar. Crit.	16 Rît	4	3	8	7
Mîrţi	5 P. Atan. dela Aton	17 Alexie	4	4	8	6
Merc.	6 Cuv. Sisoe	18 Frideric	4	5	8	5
Joi	7 Cuv. Toma	19 Aurelia	4	7	8	5
Vîineri	8 S. Muc. Procopie	20 Ilie Pror.	4	8	8	4
Sîmb.	9 S. M. Pancratie	21 Pracsedis	4	9	8	2

Preţul mîrfurilor.

Tîrg de rimîtori în Steinbruch. În 3 Iulie s'au notat: ungureşti bîtrîni grei 42.½ cr. pînî 43.— cr., de mijloc 42.½ cr. pînî 43.— cr., ungureşti tineri 44.½ cr. pînî 45.— cr., de mijloc 43.½ cr. pînî 44.— cr., uşori 42.½ cr. pînî 43.— cr. mîrfî ţerîneascî grea 42.½ cr. pînî 43.— cr., de mijloc 43.— cr. pînî 43.½ cr., uşoară 42.— cr. pînî 43.— cr., romîneşti, grei — cr. pînî — cr., transito grei — cr. pînî — cr., transito de mijloc — cr. pînî — cr., transito uşori — cr. pînî — cr., transito sîrbîeşti grei 43.½ cr. pînî 44.— cr., transito de mijloc 43.½ cr. pînî 44.— cr., transito uşori 42.— cr. pînî 42.½ cr.

Anunţ!

Direcţiunea casei de credit şi economii din Apoldul-superior aduce la cunoştinţî P. T. publicî cî cu începutul lunei Iulie 1894, cassa va fi deschisî, atît pentru depuneri de capitale, ridicîri şi solviri de împrumuturi cît şi pentru domnii acţionari, în toatî sîptîmîna numai: **Mîrţi, Joi şi Sîmbîtatî** dela oarele 8—12 a. m. şi 2—6 p. m.

Apoldul-super., 12 Iunie 1894.

[1466] 2—3 Cassa de credit şi economii: „Apoldul-superior“.

Hugo Lüdecke,
giuvaergiu,
Sibiiu, Piaţa-mare

înfîinţatî dela anul 1850

recomandî depositul seu de utensilii bisericeşti dupî ritul adevîrat gr.-or. din metalul cel mai fin suflat cu argînt şi aur.

Preţuri-curente ilustrate gratuit.

Deposit bogat de giuvaeruri, mîrfuri de aur şi argînt.

Executare solidî a tuturor comandelor aparţinînd acestei specialitîi.

[1212] 4—6

Un mijloc de casî probat de mai mulţi ani.

[482] 16—45 **Gichtfluidul lui Kwizda**

Fricţiune întîritoare înainte şi dupî ture mari.

Gichtfluidul

Preţul unei sticle ¼ 1 fl. v. a.

Gichtfluidul

Se poate cîpîta

lui Kwizda

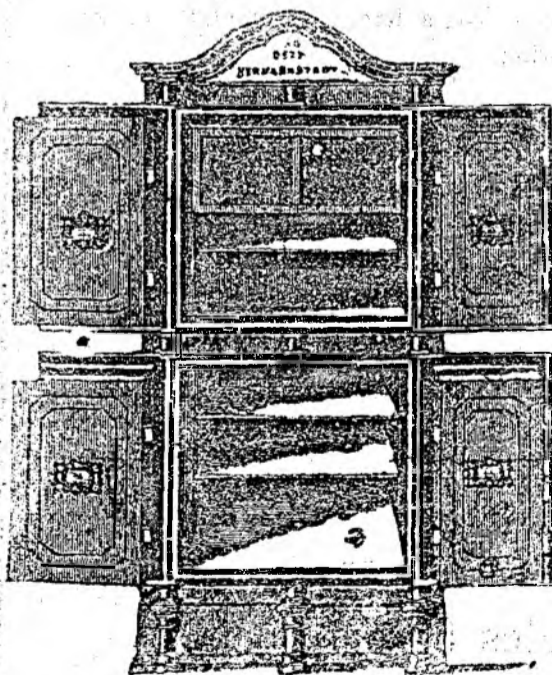
Preţul unei ½ sticle 60 cr. v. a.

lui Kwizda

în toate farmaciile.

Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercualî Korneuburg.

Fabricant în ţearî!

Ces. şi reg. privil.

Prima fabricî de casse ardelenescî.

Existînd de 12 ani, premiatî cu mai multe distincţiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIIU, Hechtgasse Nr. 40.

recomandî

Cassele şi cassettele sale de fier pentru pîstrat bani, cîrţi şi documente

sigure contra focului şi spargerii

de construcţie proprie a ei şi putînd fi deschise numai de cumpîrîtorul însuşi. Diferite forme şi mîrimi, cu preţuri mai ieftine, decît asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[387] 8—

sînt expuse vederii cercetîtorilor în localul fabricii.

Preţuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis şi franco.

O nouă invenție însemnată pentru agricultori.

COROANA TUTUROR COASELOR

Indispensabile pentru fiecare econom sunt

[1227] 11-12

COASELE KRONEN PATENTATE

cu aparat de înțepenit inventat de nou.

Aceste coase, fabricate din cel mai fin oțel alb și se bucură de protecția legală a ministerului ces.

Modul de înțepenire de până acum al coasei de coadă are desavantajul, că aceasta se făcea prin verigi, scoabe sau șurube, făcute de un faur sau lăcătar, ceea-ce e împreună cu spese și pierdere de timp, fără-ca prin aceasta înțepenirea să fie dăinuitoare, pe lângă aceea și coada se ruinează repede, lucru bine cunoscut fiecărui econom.

Toate aceste neajunsuri se pot înlătura prin noul aparat de înțepenit,

4. Aparatul de închis durează în veci, deasemeni coada, aceste trebuie așadar' numai odată cumpărate, deși tăișul după folosința de ani de zile trebuie înlocuit cu altul nou.

mai fin oțel alb și se bucură de protecția legală a ministerului ces.

patentat prin privilegiu în Austro-Ungaria, aparat recunoscut de toate autoritățile specialiste din monarchie.

1. Înțepenire simplă, ieftină, repede și strinsă a coasei, după-cum arată desemnul din stânga.

2. Coasa se poate ușor și repede muta, așeza mai jos sau ridica mai sus.

3. Coasa se poate închide comod ca un briceag și după-cum arată desemnul din dreapta, se poate purta fără pericol.

Numai 40 cr. Un aparat de înțepenit împreună cu îndrumarea de folosire

potrivindu-se la ori-care din coasele numite și la ori-ce coadă.

Fără seamăn în privința calității și unice sunt

Coasele Kronen patentate de oțel alb

Cine folosește odată această coasă, acela nu va mai cumpăra alta, deoarece coasa Kronen patentată e coasa favorită a ori-cărui econom, renumită prin:

1. Manuare foarte ușoară, elasticitate și formă frumoasă.
2. Tăiș ascuțit ce ține vecinic, pentru-că e de două-ori întărit, nu se tocește nici-odată.
3. Bătută odată coasa, ține mai multe zile, chiar și în cea mai tare iarbă de munte.
4. Se poate cosi, cu o singură ascuțire cu gresa, circa 120—130 pași în cea mai deasă iarbă.

Furnizez aceste coase sub garanție, pe lângă ramburs sau trimiterea banilor anticipativ, postă sau cu trenul în următoarele 5 mărimi cu prețurile următoare:

Mărimea:	70 ctm.	75 ctm.	80 ctm.	85 ctm.	90 ctm.
Prețul:	90 cr.	95 cr.	fl. 1.	fl. 1.10	fl. 1.20

40 cr. La fiecare coasă și mâner de lemn Un aparat potrivit de înțepenit 40 cr. împreună cu îndrumarea de folosire.

Excelente grese à 15 cr., mai fine 25 cr., cele mai fine 35 cr. pro bucată.

Mânere și nicovale de bătut coasa pe ales 50 cr. bucata.

Adeverință de garanție.

Pentru tăiș excelent garantez prin aceasta, pentru fiecare coasă care nu taie bine restituu banii.

I. Fekete.

Se pot comanda singur numai la

Iuliu Fekete, Viena, V. Bezirk

Agent general pentru monarchia austr.-ung. Wien V., Rüdigerasse Nr. 1/13.